

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVIŠEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 40—

za pol leta . R 20—

za četrt leta . R 10—

za 1 mesec . R 3-50

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Sporazum glede jadranskega vprašanja.

LDU. Lugano, 3. septembra. (ČTU.) V razgovoru, ki ga je imel italijanski minister za zunanje stvari Tittoni z angleškim ministrskim predsednikom Lloyd Georgejem, se je dosegel, kakor poroča »Corriere della Sera«, načelen sporazum med londonskimi tremi pogodniki glede jadranskega kompromisa. List domneva,

da pošljejo imenovane tri vlade predsedniku Wilsonu kolektivno noto, da dosežejo njegovo priznanje. Iz ameriških izjav zadnjega časa se ne da jasno spoznati, kakšen bo odgovor. Ako bo odgovor nikalen, poda Tittoni v zbornici nadaljnja pojasnila, za kaj sporazum ni bil možen.

Rumunija proti Jugoslaviji.

LDU Amsterdam, 2. septembra. ČTU »Newyork Tribune« piše: Docim se pariska konferenca še vedno ukvarja z etnografskimi vprašanji, črta rumunski meč

nova meje. Rumunija bo sedaj uporabila proti jugoslovanski državi isto metodo, kakor do sedaj napram ogrski.

Meje Nemške Avstrije.

LDU Lyon, 4. septembra. (Brezlično.) Sprejeto pismo, ki je bilo izročeno nemško-avstrijski delegaciji obenem z mirovno pogodbo, ima odstavek o mejah Nemške Avstrije, ki slove: Glede teritorialnih mej, ki so določene za avstrijsko republiko, ne morejo zavezne in pridružene države pripustiti nobene bistvene izpremembe na že objavljenih sklepih. Ti sklepi so dozoreli po večmesečnem, temeljitim proučevanju, ni ga bilo vprašanja, katerega konferenca ne bi bila vzela v pretres. Vsled tega so zavezne in pridružene države vpoštevale protest Avstrije glede mesta Radgone. — Zavezniški so si sploh prizadevali določiti državam, nastalim na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, meje z vso pravičnostjo, ki je potrebna, da se zagotovi mir v osrednji Evropi. Pri Čehoslovski so se zavezniški odločili za zgodovinske meje nekdanje češke vladavine. Kjer Čehoslovaška meji na Nemško Avstrijo, so se meje prelozile le na neznatno in samo na dveh manj važnih mestih, kjer se morajo važni gospodarski interesi novonastalih držav bolj vpoštevati, kakor zahteve avstrijske republike. — Pri določevanju državne meje med avstrijsko

republiko in Jugoslavijo so se zavezne in pridružene države hlikor mogoče držale priznane in ugotovljene jezikovne meje. — Ob vzhodni meji avstrijske republike so zavezne in pridružene države pripojile avstrijski republiki nekatere pokrajine, kjer prevladuje nemški živelj in ki so spadale dosedaj k Ogrski. Zavezniški so preverjeni, da bodo meje, kakor so sedaj določene, najbolje zajamčile obstoj vseh interesiranih narodov, ne izvzemši Avstrijev, ter da ne bodo dale povoda za izbruhe anarhije niti za škodljive spore. — Pri proučevanju tirolskega vprašanja je vplivalo na zavezne in pridružene države dejstvo, da je skozi dolgo vrsto let italijanski narod ogrožala resna nevarnost, ki je bila namenoma naperjena proti njegovemu obstoju samemu. Ta nevarnost je obstojala v okolnosti, da je imela Avstro-ogrška v svoji oblasti izvrstne strateške postojanke, ki so gospodovale nad beneško ravnilo. Vsled tega je bila po mnenju zavezniških in pridruženih držav najboljša rešitev ta, da se je prisodila Italiji ona naravna alpska meja, za katero je težila že toliko časa.

Boljševiška armada razpada.

LDU. Berlin, 2. septembra. (ČTU.) — »Vorwärts« doznava iz Kodanja: Tukajšnji oficijalni litavski tiskovni urad sporoča, da je začela na boljševiško-litavski fronti boljševiška armada razpadati. Boljševiki so bili obkoljeni in so ponudili litavski armadi mir. Litavska vojska prodira proti staremu glavnemu mestu Vilni in se bliža poljski meji.

LDU. Dunaj, 1. septembra. (ČTU.) — Ukrajinski tiskovni urad javlja: Da zabraujo pohod generala Petljure proti Kijevu, so boljševiki mobilizirali vse sile, v vseh kijevskih tovarnah so ustavili vse delo, delavce mobilizirali in vrgli proti četam generala Petljure. Rakovskij je posetil

osebno rdeče čete na fronti in jih pozival, da branijo rdeči Kijev. Vsi boljševiški napadi pri Bojarki in Vasilkovu so bili s težkimi izgubami za rdeče čete odbiti.

LDU Basel, 3. septembra. (ČTU.) »Times« javljajo z rumunske fronte: Rumunske čete so prekoračile Dnjester in po uničenju Rdeče armade zavzele mesto Tiraspol. Rumuni stojijo za hrbtom poljskih čet.

LDU Königsberg, 3. septembra. (ČTU.) Po najnovejših vesteh latške čete vedno bolj potiskajo boljševike nazaj. Latške sprednje čete so v bližini Dvinska. Računajo s tem, da v kratkem pade to mesto.

Orvoritev italijanskega parlamenta.

LDU. Split, 3. septembra. (DKU.) — Danes je bilo odprto zasedanje italijanskega parlamenta. Kakor javljajo italijanski listi, današnji seji Tittoni ne bo prisostvoval, ker pride v Rim šele 7. ali 8. septembra.

Rok Avstriji podaljšan do 10. septembra.

LDU. Pariz, 3. septembra. (ČTU.) — Kakor javlja Telegraphen Kompagnie, je bil Nemški Avstriji stavljeni petdnevni rok v svrhu odločitve, ali včeraj izročeno mirovno pogodbo sprejme ali jo odkloni, na prošnjo avstrijske delegacije podaljšan za dva dni.

Mirovni pogoji in duševski parlament.

LDU Dunaj, 3. septembra. (ČTU.) Wiener Allgemeine Zeitung poroča: V parlamentu se je danes zbrala večina krščansko-socialnih, velenemskih in socialno-demokratskih poslancev in so živahno obravnavali končne mirovne pogoje. Zlasti gospodarski pogoji so bili predmet splošnih diskuzij. Mnenja poslancev so bila precej enotna, in naglašali so, da so odjave zelo majhne in da bo treba napeti vse sile, da se država ohrani pred polumom. Kar se tiče večine, ki je potrebna v plenitni narodne skupščine, da se zadobi

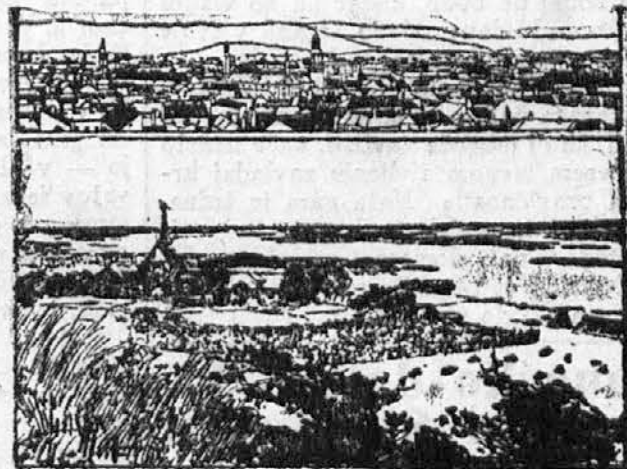
pooblastilo za podpis mirovne pogodbe, njeno natančno število še ni gotovo. Brez dvoma je, da bodo Velenemci glasovali proti in da se bodo krščansko-socialni tirolski poslanci odstranili pri glasovanju.

Tešinsko vprašanje.

LDU Moravska Ostrova, 3. septembra. (ČTU.) »Ostrauer Zeitung« doznava iz Tešina, da je včeraj ob šestnajstih angleški polkovnik Valoh (?) dobil oficijelno brzojavko Hooverja, kjer naznanja, da se mirovna konferenca sedaj bavi s tešinskim vprašanjem, da pa odločitev dozdaj še ni padla.

Stavka železničarjev.

LDU Dunaj, 3. septembra. (ČTU.) Wiener Allgemeine Zeitung piše: Izvzemši delavce južne in aspangške železnice stavkajo le neorganizirani delavci zapadne in severozapadne železnice. Večina delavcev zapadne in severozapadne železnice dela dalje in noče ničesar vedeti o stavki. Tudi na severni in na Franc Jožefovi železnici delajo, kakor smo izvedeli na pristopnem mestu, nepretrgoma in brez omejitev. Z dežele prihajajo vesti, da tamkajšnje organizacije nikakor nočejo stavkati, marveč da hočejo vplivati na to, da se stavka lokalizira. V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da hoče vlada napeti vse moči, da ustavi stavko še danes. Ponoči dospelosti vesti pravijo, da bodo jutri najbrž začeli zopet delati.

Zapadna Ogrska.

ki jo je mirovni posvet kljub protestu nove ogrske vlade končno javno prisodil brez ljudskega glasovanja Nemški Avstriji. Glavno mesto zapadne Ogrske je Sopron, ki ga predstavlja naša slika. Mala slička predstavlja lepo mestno hišo v Sopronju.

Katasirofa v Kropi se pričinja.

Kropa, 4. septembra. Brez posla je vsled premogovne krize že 118 žensk, za katere ni več dela. Moški so za sedaj še zaposleni. Toda tudi to ne bo trajalo več dolgo. Izpolnjuje najvišje zvišanje brezposelnosti za uboge delavke, ki so ostale na cesti!

(Šilke ženske tedaj prve nosijo posledice nemarnosti in brezvestnosti razne gospode.)

Socialni demokratje med seboj.

Socialno demokratski voditelji pri nas in drugod so zelo slavohlepni in prav lepo se jim zdi, ako zlezajo na ministrske stolčke in tako z višine doli v nižino vladajo (terorizirajo) bedno maso. Stranka ima sicer program, nimajo ga pa njeni voditelji. Stranka stoji na Marxovih komunističnih načelih, ki hočejo razbiti sedanji kapitalistični državni sestav potom revolucije, a voditelji prav radi zamenjajo ta program z liberalnim manšterskim programom, ako to njim kaj nese. Dokaz temu je sedanja liberalno kapitalistična in socialno-demokratska jugoslovanska vlada, kjer sedita složno pri eni mizi dve najhujše nasprotujoči si struji: vodje socialno demokratskega delavstva poleg zastopnikov kapitalistov in ljudskih pijavk. Ogjenj in vodal Zato so vsi vladni programi, ki izidejo iz take vlade, delavnemu ljudstvu le pesek v oči, ker kapital je neizprosno, je hinavski in opri-me se rad vseh mogočih sredstev, da se vzdrži in poveča. Raditega so zastopnikom kapitala voditelji socialnih demokratov le velika reklama za njihovo »ljubezen do ljudstva in domovine«, so kričoč plakat za cirkus, v katerem je le bridko razočaranje in laž.

Pri naših jugoslovanskih socialnih demokratih opažamo, da niso zadovoljni s svojimi voditelji, ki sede v vladi. Pri slovenskih socialnih demokratih vlada velika nezadovoljnost. Pod Kristanom in mu očitajo, da pri vstopu v kapitalistično-socialističen blok ni imel pred očmi svoje stranke, ampak samega sebe. Veliki lev, strah kapitalističnih krvososov se je prelevil v ponižno jagnje kapitalizma, ki liže z roke. Da bi se bila sestavila vlada v Belgradu iz vseh strank v Jugoslaviji, potem bi bili socialisti pač opravičeni sedeti pri vladni mizi. Da bi sami prevzeli vlado v roke, toliko še poslancev nimajo, da bi lahko zasedli ministrske sedeže. Da si pa izvolijo kot zavezniške ravno zastopnike kapitalistov, to pa je več kot ironija usode. Neumljivo je namreč našim sodrugom, kako morejo socialistični voditelji kar čez noč pozabiti svoje najhujše sovražnike, se pobratiti z njimi in jim pomagati do večje moči in tiranstva. Nam se zdi, da je tem sploh manjkalo proletarskega čuta in so le po imenu socialni demokratje. O tem pa za danes ne bomo pisali.

Hrvatski in srbski socialisti so po veliki večini nezadovoljni s svojimi voditelji. Koračem in Bukšekom, ki sta vstopila v vlado. Resnica je, da ta dva voditelja

mikdar nista imela delavstva za seboj, pa sta se odlikovala pred drugimi voditelji po svoji izobraženosti. Hrvatsko socialistično časopisje je ostro proti njima, a zelo je zanimivo, kaj vladni socialisti danes očitajo tistim, ki so z njimi nezadovoljni. Socialistični »Zvon« v Sarajevu napada kot vladno glasilo ostale sodruge tako-le:

Vi se strogo držite hotentotskega pravila: dobro in pošteno je vse, kar nam koristi; kar nam škoduje, je zlo in nepošteno. Po tej vaši morali so stranke okoli »Zvona« in njeni prvaki nepošteni, ker ne odobravajo boljševiške pustolovščine in ker ne rušijo z rekami krvi kupljene narodne svobode. V vaših napadih ni dokazov, doslednosti in dejani, ampak so same lažnjive sumnje, ki razkrivajo blato, v katerem se valjate. Da mi ne klonimo bogu Beli Kuni, to je v vaših očeh največji in najhujši greh. Mi vam tega ne zamerimo, nekdajji naši sodrugi, ker bog, v katerega vi verujete, in vera, koji služite, ni resnica, ni pravica, ni morala, ampak je laž, zabloda in terorizem. Vaš duh ne more proznavati drugega, kakor tisto, s čimer se branite. Vi uživate laž in druge krmite s tistimi lažmi in zablodnjami. Vi nalašč in proračunano nam podtikujete, pa vas vse naše dokazovanje ne spravi s poti laži. Vi dobro veste, kakor ve to tudi cela javnost, da mi nismo špijoni, denuncijanti in podkupljenci. Mi smo bili vedno siromašni in smo siromašni še danes. Da bi bili podkupljeni, špijoni in denuncijanti, bi danes gotovo ne sedeli v siromaštvu. (Ravno ta številka »Zvona« poroča, da se list sedaj prvič tiska v lastni tiskarni. Op. ur.) Ravno zato, ker v nas še ni zamrlo poštenje, skrb in ljubezen za ljudstvo, da se dvigne opustošena in s krvjo napojena domovina, se nismo pridružili k zavratni boljševiški struji, ki sicer vodi k trenutnemu poboljšanju, obenem pa vodi domovino in ljudstvo v razsulo, delavski razred pa v jarem reakcije, kakor je to na svojem lastnem telesu izkusil nesrečni mažarski narod.

Da smo se pridružili vašim pustolovskim poizkusom, da smo služili nepoštenju, ne pa koristil izmučenega naroda, da smo služili denarju Bele Kuna, ki je poplaval našo domovino, danes bi italijanski vojaki stopali po sarajevskih ulicah in na črnorumenih deskah bi se svetil grb Karla.

In vi imate toliko poguma in brezobzirne smelosti, da sebe nazivate pošteni ljubitelji naroda, a nas kot podkupljence, špijone in denuncijante. Blagor jim, ki verujejo vašim dokazovanjem, zablodam, prevaram in lažem. Blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo, tako stoji zapisano nekje v evangeliju. V resnici pa so vaše laži tako plitke in prazne, da je v nje verovati možno le ubogi na duhu in — bedakom.

Vaš »Glas Ropstva«, kjer služite laži in terorju trdi večkrat, da so naši prvaki dne 1. maja vodili v Sarajevu policijo, da polovi boljševike. Ta vaša trditve je nesramno podtikanje. Sicer pa bi bilo dobro malo mrzle vode na vaše glave. Vprašamo vas, ali vam je znano, da so tako češki, kakor nemški-avstrijski socialni demokratiški voditelji skupaj s policijo preganjali boljševike in da je slavni delavski voditelj

